

**Programma van toetsing en afsluiting
2024-2025
havo 4**

1. Inleiding

In de bovenbouw van de HAVO is het schoolexamen over beide leerjaren van de bovenbouw gespreid. Dat betekent dat in havo 4 al onderdelen worden afgenomen en dat de leerlingen formeel examenkandidaten zijn. Elke examenkandidaat dient op de hoogte te zijn van de inhoud van examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). De vakdocenten lichten aan het begin van het schooljaar de vakspecifieke PTA's in de lesgroep toe. In het bijbehorende repetitierooster staat vermeld welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, wat de stof is en wanneer deze toetsen plaatsvinden. Van aanpassingen in het repetitierooster worden de betreffende leerlingen en hun ouders/verzorgers meteen geïnformeerd. Alle formele documenten over Toetsing en Afsluiting zijn te vinden op de website van de school.

Het is niet uitgesloten dat onderdelen van het PTA tijdens het schooljaar moeten worden aangepast. Uiteraard zullen wij u van dergelijke veranderingen op de hoogte stellen.

Contactpersonen voor de afdeling HAVO bovenbouw in 2024 - 2025:

- Bernice Schutte is de afdelingsleider van HAVO 4/5
b.schutte@marnixcollege.nl
- Mandy Kooiman, Gertie Engels, Paul Stolk, Evie Peters, Saartje Dings, Hans van der Veeken, Jozef Rouschop en Luc Stevens zijn de mentoren van HAVO4.
- De decanen zijn te bereiken via decaan@marnixcollege.nl

De medewerkers van het Marnix College wensen de leerlingen van de HAVO4 een prettig en succesvol jaar toe.

Bernice Schutte
Afdelingsleider havo 4/5

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Aardrijkskunde

Gebruikte leermiddelen:

BuiteNLand FLEX-boek 4.1
BuiteNLand

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden
Domein B - Wereld
Domein C - Aarde
Domein D - Ontwikkelingsland
Domein E - Leefomgeving
Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden
Domein B - Wereld
Domein C - Aarde
Domein D - Ontwikkelingsland
Domein E - Leefomgeving

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/maatschappijvakken/aardrijkskunde-havo>

Aardrijkskunde

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	week 42	ov1	H4 - Leefomgeving (stedelijke gebieden)	S	1 lesuur	1			E1
	week 49	se1/ov2	Inleveren eindversie PO* (incl. taalverzorging)	PO		1	15	nee	A1,A2,E2
	week 5	se2/ov3	H3 - Aarde (klimaat& landschap + Middellandse Zeegebied)	S	1 lesuur	1	5	nee	C1,C2
	maart (repetitieweek)	se3/ov4	H2 - Wereld (grensregio's + mondiale patronen; incl. taalverzorging)	S	45 min.	1	5	nee	B1,B2
	juni (repetitieweek)	ov5	H1 - Leefomgeving (wateroverlast)	S	45 min.	1			E1

**Mbt PO: Betreft 'eigen regio'. Onderzoek naar de fysische en /of sociaal geografische verschijnselen / ontwikkelingen en vraagstukken m.b.t. de eigen regio. Hierbij wordt verwacht dat de leerlingen algemene onderzoekvaardigheden inzetten die gelden voor de maatschappelijke vakken en daarnaast gebruik maken van de vakspecifieke vaardigheden. Het verzamelen en verwerken van primaire data is een vereiste. Van de afspraakdata m.b.t. de PO wordt niet afgeweken.*

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Bedrijfseconomie

Gebruikte leermiddelen:

LWEO

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Van persoon naar rechtspersoon

Domein C - Interne organisatie en personeelsbeleid

Domein D - Investeren en financieren

Domein E - Marketing

Domein F - Financieel beleid

Domein G - Verslaggeving

Domein H - Keuze-onderwerpen

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Van persoon naar rechtspersoon

Domein C - Interne organisatie en personeelsbeleid

Domein D - Investeren en financieren

Domein E - Marketing

Domein F - Financieel beleid

Domein G - Verslaggeving

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/maatschappijvakken/bedrijfseconomie-havo>

Bedrijfseconomie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin november	ov1	Bedrijf Starten H1 t/m H4 Financiële Zelfredzaamheid H1 t/m H4	S	1 lesuur	1		nee	
	eind januari	ov2	Financiële zelfredzaamheid Marktverovering	S	1 lesuur	1		nee	
	februari	se1	PO	PO	20 SLU		20	nee	H
	maart (repetitieweek)	ov3	Marktverovering Onderneem-het-zelf	S	45 min.	1		nee	
	juni (repetitieweek)	ov4	Bedrijf Starten Personeelsbeleid en Interne Organisaties	S	45 min.	2		nee	

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Biologie

Gebruikte leermiddelen:

Biologie voor jou - havo 4

Biologie voor jou - 6e editie havo deel 4 en 5

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Zelfregulatie

Domein C - Zelforganisatie

Domein D - Interactie

Domein E - Reproductie

Domein F - Evolutie

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Zelfregulatie

Domein C - Zelforganisatie

Domein D - Interactie

Domein E - Reproductie

Domein F - Evolutie

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/biologie-havo>

Biologie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	half oktober	ov1	(Delen van): Thema 1 - Inleiding in de biologie	S	1 lesuur	2			
	eind november	ov2	(Delen van): Thema 2 - Voortplanting	S	1 lesuur	2			
	begin februari	ov3	(Delen van) Thema 3 - Genetica Thema 4 - Evolutie	S	1 lesuur	3			
	maart (repetitieweek)	ov4	(Delen van): Thema 5 - Regeling Thema 6 - Waarneming en gedrag	S	90 min.	4			
	juni (repetitieweek)	ov5	(Delen van): Thema 7 - Ecologie en milieu	S	45 min.	2			
	gehele jaar	ov6	1 SO Thema 3 - Genetica	S	1 lesuur	1			
	gehele jaar	ov7	2 bètalab verslagen (digitaal en taalverzorging)	PO	4 SLU	2			
	april - juni	se1	Veldonderzoek (inleveren in de ELO)	PO	10 SLU		10	nee	A

Het veldonderzoek telt niet mee voor de overgang. Alleen als SE1

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Culturele en kunstzinnige vorming

Gebruikte leermiddelen:

eigen readers en werkboek

Schoolexamen:

Domein A - Verkennen

Domein B - Verbreden

Domein C - Verdiepen

Domein D - Verbinden

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/kunstvakken-lo/culturele-kunstzinnige-vorming-havo>

Culturele en kunstzinnige vorming

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	september - november	se1/ov1	Gemiddelde opdrachten verschillende kunstdisciplines	PO		12	12	nee	A
		se2/ov2	CAP 1 (De disciplines theater, muziek, beeldend en dans mogen hiervoor gekozen worden)	PO	10 SLU	12	12	nee	A,B
	december - februari	se3/ov3	Groot onderzoek	PO	50 SLU	40	40	nee	A,B,C,D
		se4/ov4	CAP 2 gerelateerd aan groot onderzoek CKV + verslag van deze culturele activiteit	PO	10 SLU	12	12	nee	A,B
	maart - juli	se5/ov5	CAP 3 architectuurwandeling + reisgids maken van deze culturele activiteit	PO	10 SLU	12	12	nee	A,B
		se6/ov6	CAP 4 Filmproject + trailer maken van deze culturele activiteit	PO		12	12	nee	A,B,C

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Duits

Gebruikte leermiddelen:

Na Klar!
examenbundel

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Kijk-en luistervaardigheid

Domein C - Gespreksvaardigheid

Domein D - Schrijfvaardigheid

Domein E - Literatuur

Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Leesvaardigheid

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/duits-havo>

Duits

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober	ov1	Cito Mavo/Havo 4 Kijk-luistertoets	K/L	1 lesuur	1
	november	ov2	Cito Mavo 4/Havo 5 leestoets	S	1 lesuur	1
		ov3	Grammatica en idioom	S	1 lesuur	1
	januari	ov4	Leesboek + toets	S	1 lesuur	2
	maart	ov5	Grammatica en idioom	S	1 lesuur	1
	maart (repetitieweek)	ov6	Informeel brief op computer	S	90 min.	2
	mei	ov7	Cito Havo 4 Kijk-luistertoets	K/L	90 min.	2
	juni	ov8	Grammatica en idioom	S	1 lesuur	1
	april-mei	ov9	Mondelinge presentatie (zelfgekozen onderwerp)	M	5-10 min.	2
	juni (repetitieweek)	ov10	Cito Havo 5 leestoets	S	45 min.	2

Economie

Gebruikte leermiddelen:

LWEO

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Concept Schaarste

Domein C - Ruil

Domein J - Onderzoek en experiment

Domein K - Keuzeonderwerpen

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein D - Concept Markt

Domein E - Concept Ruilen over de tijd

Domein F - Concept Samenwerken en onderhandelen

Domein G - Concept Risico en informatie

Domein H - Concept Welvaart en groei

Domein I - Goede tijden, slechte tijden

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/maatschappijvakken/economie-havo>

Economie

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin oktober	ov1	LB Crisis H1 en H2	S	1 lesuur	1			
	begin november	ov2	LB Jong & Oud H1 - H4 en kernbegrippen (taalverzorging)	S	1 lesuur	1			
	medio december	ov3	LB Jong & Oud helemaal (H1 - 8) en kernbegrippen	S	1 lesuur	1			
	1e week februari	ov4	LB Vragers & Aanbieders H1 - H3 en kernbegrippen (taalverzorging)	S	1 lesuur	1			
	half maart	ov5	LB Vragers & Aanbieders H3 - H5 LB Markt & Overheid H1 en 2 en kernbegrippen	S	1 lesuur	1			
	maart (repetitieweek)	se1/ov6	LB Crisis en behandelde experimenten en vaardigheden en rekenen	S	45 min.	1	10	ja	A,B,C
	begin juni	ov7	LB Vragers & Aanbieders	S	1 lesuur	2			
	juni (repetitieweek)	ov8	LB Markt & Overheid (helemaal) LB Verdienen & Uitgeven t/m het hoofdstuk waar we dit schooljaar gekomen zijn	S	45 min.	2			
	periode december - maart	se2/ov9	Praktische opdracht inleveren via ELO (taalverzorging)	PO	30 slu	1	5	nee	K

NB: bij elke toets wordt het voorgaande bekend verondersteld.

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Engels

Gebruikte leermiddelen:

Of Course!

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Kijk-en luistervaardigheid

Domein C - Gespreksvaardigheid

Domein D - Schrijfvaardigheid

Domein E - Literatuur

Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Leesvaardigheid

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/engels-havo>

Engels

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
	oktober	ov1	Kijk/Luistertoets (m/h)	K/L	2 lesuren	1		nee	
		ov2	Grammatica & Vocabulaire 1	S	1 lesuur	1		nee	
	december	ov3	Diagnostische leestoets (m/h)	S	1 lesuur	o/v/g		nee	
	januari	ov4	Grammatica & Vocabulaire 2	S	1 lesuur	1		nee	
	maart	ov5	Grammatica & Vocabulaire 3	S	1 lesuur	1		nee	
	mei	ov6	Schrijftoets (op PC)	S	1 lesuur	1		nee	
	juni	ov8	Dialogoog Literatuur	M	20 min.	2		nee	
	juni/juli (repetitieweek)	se1/ov9	Cito Leesvaardigheid	S	90 min.	1	15	ja	A

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Engels Honours

Gebruikte leermiddelen:

CAE Result

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Kijk-en luistervaardigheid

Domein C - Gespreksvaardigheid

Domein D - Schrijfvaardigheid

Domein E - Literatuur

Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Leesvaardigheid

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/engels-havo>

Engels Honours

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober	ov1	Listening	S	1 lesuur	1		nee	
	november	ov2	Vocabulary and Grammar 1	S	1 lesuur	1		nee	
	oktober - december	ov3	Project	PO		1		nee	
	januari	ov4	Literature	S	1 lesuur	1		nee	
	maart	ov5	Vocabulary and Grammar 2	S	1 lesuur	1		nee	
	april (repetitieweek)	ov6	Culture	S	45 min.	1		nee	
	mei	ov7	Writing portfolio - CPE-texts	PO		1		nee	
		ov8	Vocabulary and Grammar 3	S	1 lesuur	1		nee	
	juni (repetitievrije week)	ov9	Oral exam (CPE-style) in pairs	M	20 min.	1		nee	
	juni (repetitieweek)	se1/ov10	Reading	S	90 min.	1	15	ja	A

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Frans

Gebruikte leermiddelen:

Libre Service

Libre Service havo 5

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Kijk-en luistervaardigheid

Domein C - Gespreksvaardigheid

Domein D - Schrijfvaardigheid

Domein E - Literatuur

Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Leesvaardigheid

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/frans-havo>

Frans

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober	ov1	Repetitie 1 unité 1 + vocabulaire	S	1 lesuur	1
	december	ov2	Repetitie 2 unité 2 + vocabulaire	S	1 lesuur	1
		ov3	Leestoets 1	S	1 lesuur	1
	januari	ov4	Repetitie 3 examenidoom + examenteksten FN leren	S	1 lesuur	1
	maart	ov5	Repetitie 4 unité 3 + vocabulaire	S	1 lesuur	1
	maart (repetitieweek)	ov6	Brieftoets	S	90 min.	1
	april	ov7	Kijk-en luistertoets (mavo + havo)	K/L	2x 25 min.	1
	mei	ov8	Repetitie 5 unité 4 en 5 + vocabulaire	S	1 lesuur	1
	juni	ov9	Mondeling	M	15 min.	1
	juni (repetitieweek)	ov10	Leestoets 2 (havo)	S	90 min.	1

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Geschiedenis

Gebruikte leermiddelen:

Geschiedenis werkplaats 4/5/6 vwo Editie 3

Examenkatern - Training voor het Examen met Historische Contexten - havo vanaf 2021 Sprekend Verleden

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Historisch besef

Domein B - Oriëntatiekennis

Domein C - Thema's

Domein D - Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

Domein E - Oriëntatie op studie en beroep

tijdvakken 1 t/m 4

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Historisch besef

Domein B - Oriëntatiekennis

tijdvakken 5 t/m 10

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/maatschappijvakken/geschiedenis-havo>

Geschiedenis

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober	se1/ov1	Thema - Historische bronnen in het dagelijks leven (project) tijdvak 1 t/m 4	S	1 lesuur	1	5	nee	A,C
	december	se2/ov2	Thema - Nederlandse Opstand in Europese ontwikkelingen tijdvak 5 en 6	S	1 lesuur	1	10	ja	A,B,C
	22 januari	se3/ov3	Praktische opdracht Thema - Staatsinrichting	PO	10 SLU	1	10	nee	D
	maart (repetitieweek)	se4/ov4	Thema - Invloed van de wetenschap op de vroegmoderne maatschappij tijdvak 6 en 7	S	45 min.	1	10	ja	A,B,C
	juni (repetitieweek)	se5/ov5	Industrialisatie en diens wereldwijde impact tijdvak 8	S	45 min.	1	5	nee	A,B,C

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Informatica

Gebruikte leermiddelen:

Enigma, VO-content: informatica, kernprogramma en keuzethema's (*)

Schoolexamen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Grondslagen

Domein C - Informatie

Domein D - Programmeren

Domein E - Architectuur

Domein F - Interactie

Éen uit de volgende domeinen

Domein G - Keuzethema Algoritmie, berekenbaarheid en logica

Domein H - Databases

Domein I - Keuzethema Cognitive computing

Domein J - Keuzethema Programmeerparadigma's

Domein K - Keuzethema Computerarchitectuur

Domein L - Keuzethema Netwerken

Domein M - Keuzethema Physical computing

Domein N - Keuzethema Security

Éen uit de volgende domeinen

Domein O - Ontwerp

Domein P - Keuzethema User Experience

Domein Q - Keuzethema Maatschappelijke en individuele
invloed van informatica

Domein R - Keuzethema Computational Science

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/informatica-havo>

Informatica

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin oktober	se1/ov1	Informatieverwerkende systemen	PO	10 SLU	2	8	nee	C
	begin december	se2/ov2	Elementaire bewerkingen	S	1 lesuur	2	13	ja	E,F
	eind maart	se3/ov3	HTML5, CSS3 en JavaScript (website)	PO	10 SLU	1	8	nee	D
	half / eind maart	se4/ov4	HTML5, CSS3 en JavaScript (HTML toets op PC)	S	1 lesuur	1	8	nee	D
	juni (repetitieweek)	se5/ov5	Computerarchitectuur	S	90 min.	2	13	ja	E

Domein A: Vaardigheden komt in de diverse hoofdstukken voor.

Lichamelijke opvoeding

Gebruikte leermiddelen:

Schoolexamen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Bewegen

Domein C - Bewegen en regelen

Domein D - Bewegen en gezondheid

Domein E - Bewegen en samenleving

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/kunstvakken-lo/lichamelijke-opvoeding-gemeenschappelijk-deel-havo>

Lichamelijke opvoeding

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	september - november	se1/ov1	Volleybal			1	8	nee	B
		se2/ov2	Speerwerpen			1	6		B
		se3/ov3	Trampoline toestel			1	8		B
		se4/ov4	Deelnameniveau**			2	14		A,C
	december - februari	se5/ov5	*Onderlinge instructie			2	14	nee	A,B,C
		se6/ov	Deelnameniveau**			2	14		C,A
	maart - juli	se7/ov7	Kogelstoten			1	6	nee	B
		se8/ov8	Bewegen en muziek			1	8		B
		se9/ov9	Slag en loop spel			1	8		B
		se10/ov10	Bewegen en gezondheid			NG	NG		A,D
		se11/ov11	Deelnameniveau**			2	14		C,A

*Lesvoorbereiding wordt digitaal ingeleverd.

NB Het eindcijfer van havo 4 wordt omgezet in een V(oldoende) of G(oed) als eindcijfer havo5 op de volgende manier :

- 5 of lager betekent een taak
- 6 of 7 wordt een voldoende (V)
- 8 of hoger wordt een goed (G)

**Je krijgt net als voorgaande jaren iedere periode ook een cijfer voor niet-motorische vaardigheden.

Hieronder vallen: omgang en rekening houden met medeleerlingen, omgang met materialen, hulp bij klaarzetten en opruimen, actieve houding, zelfwerkzaamheid en hulpverlening/coachen.

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Loopbaanoriëntatie

Gebruikte leermiddelen:

Qompas

periode	activiteit	omschrijving	thuis/school
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober - april	2 eigen LOB activiteiten (open dag, meeloopdag, proefstudeerdag)	thuis
	oktober - april	Qompas*	thuis
	november	Regionale Voorlichtingsdag (28 november)	school
	april - juni	Loopbaandossier Qompas afronden met mentor	school

** Specifieke opdrachten worden later in het jaar bekend gemaakt via een studiewijzer*

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Maatschappijleer

Gebruikte leermiddelen:

Thema's Maatschappijleer voor havo - Schuijt e.a., Lesboek 6e editie

Schoolexamen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Rechtsstaat

Domein C - Parlementaire democratie

Domein D - Verzorgingsstaat

Domein E - Pluriforme samenleving

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/maatschappijvakken/maatschappijleer-havo>

Maatschappijleer

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober/november	se1/ov1	Wat is Maatschappijleer? Rechtstaat	S	1 lesuur	1	20	ja	B
	januari/februari	se2/ov2	Parlementaire democratie	S	1 lesuur	1	20	ja	C
	april (repetitieweek)	se3/ov3	Pluriforme Samenleving	S	45 min.	1	20	ja	E
	april/mei	se4/ov4	Praktische opdracht: analyse van een Maatschappelijk vraagstuk	PO	8 SLU	1	20	nee	A
	juni (repetitieweek)	se5/ov5	Verzorgingsstaat	S	45 min.	1	20	ja	D

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Muziek

Gebruikte leermiddelen:

Intro Bovenbouw

Schoolexamen:

Domein B - Praktijk

Domein C - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Domein A - Vaktheorie

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/kunstvakken-lo/muziek-havo>

Muziek

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	oktober	ov1	Lichte muziek	PO	tijdens de les	2
		ov2	Middeleeuwen	PO	tijdens de les	2
	december	ov3	Toets 1 - Muziekgeschiedenis, solfège en algemene muziekleer	S	1 lesuur	3
		ov4	Wereldmuziek	PO	tijdens de les	2
			Portfolio muziekgeschiedenis, versie 1 (inleveren via ELO)	PO	10 SLU	controle
	januari	ov5	Blues/lichte muziek	PO	tijdens de les	2
	februari	ov6	Toets 2 - Muziekgeschiedenis, solfège en algemene muziekleer	S	1 lesuur	3
	april	ov7	Solostuk alle stijlen	PO	15 SLU	2
			Uitvoering PWS eindexamenleerlingen muziek			afvinken
	mei	ov8	Toets 3 - muziekgeschiedenis, solfège en algemene muziekleer	S	1 lesuur	3
juni	ov9	Portfolio muziekgeschiedenis, versie 2 (inleveren via ELO)	PO	15 SLU	3	

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Natuurkunde

Gebruikte leermiddelen:

Overall Natuurkunde deel H4

Overall Natuurkunde H4 en H5

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Beeld-en geluidstechniek

Domein D - Materialen

Domein E - Aarde en heelal

Domein F - Menselijk lichaam

Domein G - Meten en regelen

Domein I - Onderzoek en ontwerp

een keuze van twee uit de (sub)domeinen B3, E2, F en G2

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Beeld-en geluidstechniek

Domein C - Beweging en energie

Domein D - Materialen

Domein E - Aarde en heelal

Domein G - Meten en regelen

Domein H - Natuurkunde en technologie

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/natuurkunde-havo>

Natuurkunde

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin oktober	ov1	H1 - Bewegen in beeld	S	1 lesuur	2		nee	
	Begin november	ov2	H2 - Elektriciteit	S	1 lesuur	2		nee	
	Half december	ov3	H3 - Krachten	S	1 lesuur	2		nee	
	eind januari	ov4	H4 - Trillingen	S	1 lesuur	2		nee	
	maart (repetitieweek)	ov5	H5 - Straling H6 - Arbeid en energie	S	90 min.	2		nee	
	Half mei	ov6	Eigen vergelijkend onderzoek	PO	420 min.	2		nee	
	Week voor de repetitievrije week	se1/ov7	Practicum	PO	90 min.	2	15	nee	I1
	juni (repetitieweek)	se2/ov8	Optica	S	45 min.	2	5	nee	B,C
	gedurende het jaar	ov9	Bètalabproef A + B	PO	360 min.	1		nee	

Domein A komt voor in alle hoofdstukken, onder andere in de vorm van vaardigheidskaders, experimenten en onderzoeks-, ontwerp opdrachten.

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Nederlands

Gebruikte leermiddelen:

Kern
Examenbundel

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Mondelinge taalvaardigheid

Domein C - Schrijfvaardigheid

Domein E - Literatuur

Domein F - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Leesvaardigheid

Domein D - Argumentatieve vaardigheden

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/nederlands-havo>

Nederlands

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	september	ov1	Spelling en formuleren	S	1 lesuur	1		nee	
	eind oktober	ov2	Verhaalanalyse gekoppeld aan leesboek 1	S	1 lesuur	1		nee	
	december	ov3	Schrijfvaardigheid gekoppeld aan leesboek 2 (op PC)	S	1 lesuur	2		nee	
	februari - maart	ov4	Retorica: argumentatie en mondeling betoog	M	5 min.	2		nee	
	maart (repetitieweek)	ov5	Literatuurgeschiedenis	S	45 min.	1		nee	
	maart - april		Leesboek 3: lezen van een literaire titel	PO		n.g.*		nee	
	april	ov6	Schrijfvaardigheid: onderzoeksverslag lees-en schrijfvaardigheid	PO	variabel	1		nee	
	mei		Leesboek 4: lezen van een literaire titel	PO		n.g.*		nee	
	juni	se1/ov7	Afsluiting literatuur H4: groepsopdracht over eerste vier gelezen werken	M	10 min.	1	5	nee	B,E
	juni (repetitieweek)	se2/ov8	Leesvaardigheid (incl. argumentatieanalyse)	S	45 min.	2	15	ja	A,D

Voor alle toetsen geldt: lesstof is toetsstof

* : De titels voor je literaturoffice worden bijgehouden door je docent. Daarnaast dien je zelf ook je administratie op orde te hebben. De vier titels die je in havo 4 leest, neem je mee naar havo 5 voor het (mondeling) schoolexamen literatuur. Voor alle boeken geldt: oorspronkelijk in het Nederlands geschreven; vooraf boek laten 'keuren'.

PTA - HAVO 4 (cohort 2024 -2026)

Profielwerkstuk (PWS)

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	januari - maart 2025	start pws	<p>Uitdelen "Handleiding profielwerkstuk voor leerlingen en docenten havo/vwo". Hierin staat het tijdpad en de omschrijving van de eisen waaraan het pws moet voldoen.</p> <p>Indeling pws-groepjes en toewijzen begeleider.</p> <p>Opstartmiddag pws. Op deze middag krijgen leerlingen ook informatie over het voor hen geldende beoordelingsmodel.</p>
	december 2025/januari 2026	inleveren pws	
	februari/maart 2026	presentatiemiddag/avond pws	

Rekenen (leerlingen zonder wiskunde in het pakket)

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	Herkansbaar	Domeincode
LEERJAAR 4 (2024-2025)	voor de herfstvakantie	se1*	rekenniveau toets 3F gedeelte zonder rekenmachine gedeelte met rekenmachine (geen GRM)**/**	S	120	0	100	ja****	getallen verhoudingen meten en meetkunde verbanden

*Leerlingen zonder wiskunde in het pakket maken aan het begin van het jaar de officiële rekentoets.

** De rekentoets bestaat uit 4 domeinen. Je krijgt per domein een cijfer. Elk domein telt even zwaar mee voor gemiddelde cijfer

***Als een leerling de rekentoets niet heeft gehaald, wordt hij/zij ingedeeld voor extra lessen.

****Heeft een leerling zonder wiskunde in het pakket aan het begin van het schooljaar de rekentoets niet gehaald dan maakt hij nogmaals de rekentoets in tentamenperiode 2.

Scheikunde

Gebruikte leermiddelen:

Nova scheikunde MAX 4HAVO

Nova Scheikunde MAX 5HAVO

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein C - Kennis van chemische processen en kringlopen

Domein D - Ontwerpen en experimenten in de chemie

Domein E - Innovatieve ontwikkelingen in de chemie

Domein F - Processen in de chemische industrie

Domein G - Maatschappij en chemische technologie

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Kennis van stoffen en materialen

Domein C - Kennis van chemische processen en kringlopen

Domein D - Ontwerpen en experimenten in de chemie

Domein E - Innovatieve ontwikkelingen in de chemie

Domein F - Processen in de chemische industrie

Domein G - Maatschappij en chemische technologie

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/scheikunde-havo>

Scheikunde

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets-vorm	toets-duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	eind september	ov1	Hoofdstuk 1 - Chemisch Rekenen	S	1 lesuur	1
	eind okt/begin nov	ov2	Hoofdstuk 2 - Chemische Bindingen	S	1 lesuur	1
	eind november	ov3	Hoofdstuk 3 - Organische Chemie	S	1 lesuur	1
	eind dec/begin jan	ov4	Hoofdstuk 4 - Zouten	S	1 lesuur	1
	maart (repetitieweek)	ov5	Hoofdstuk 5 - Reacties in Beweging Hoofdstuk 6 - Chemisch Evenwicht en Zuur - Base	S	45 min.	1
	juli (repetitieweek)	ov6	Hoofdstuk 7 - Redoxchemie Hoofdstuk 9 - Materialen	S	90 min.	1
	gedurende het jaar	ov7	Gemiddelde van twee practica in het bètalab voor verslag (ELO, wordt ook op taalverzorging beoordeeld)	PO	2x 160 min.	1

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Spaans (elementair)

Gebruikte leermiddelen:

Aula Internacional Plus 1

Schoolexamen:

Domein A - Leesvaardigheid

Domein B - Kijk- en luistervaardigheid

Domein C - Gespreksvaardigheid

Domein D - Schrijfvaardigheid

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/talen/spaans-elementair-havo>

Spaans (elementair)

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin november	ov1	Grammatica en idioom (combitoets U1/2 Aula Internacional Plus 1)	S	1 lesuur	2
	eind januari	ov2	Grammatica en idioom (combitoets U3/4 Aula Internacional Plus 1)	S	1 lesuur	2
	eind februari	ov3	Luistervaardigheid (U1 t/m U5 Aula Internacional Plus 1)	K/L	1 lesuur	2
	half april	ov4	Grammatica en idioom (combitoets U6/7 Aula Internacional Plus 1)	S	1 lesuur	2
	mei/juni	ov5	Schrijf- en spreekvaardigheid: presentatie (U1 - U8 Aula Internacional Plus 1)	PO,M	15 min.	1
	juni (repetitieweek)	ov6	Leesvaardigheid (U1 - U8 Aula Internacional Plus 1)	S	45 min.	2

NB: Bij elke combitoets wordt ook de Nederlandse spelling en grammatica beoordeeld.

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Tekenen

Gebruikte leermiddelen:

Kunstboek

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein B - Praktijk

Domein C - Oriëntatie op studie en beroep

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaktheorie

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/kunstvakken-lo/tekenen-havo>

Tekenen

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	september - oktober	ov1	Vormgeving - tekst - beeld combinatie van verschillende media	PO		1
	november - januari	ov2	Ontwerp maken openbare ruimte/toegepaste kunst/ autonome kunst	PO		1
	november	ov3	Repetitie blok 1 - Oudheid t/m oude beschavingen	S	1 lesuur	1
	januari - maart	ov4	Vanuit tekst naar beeld (etsen)	PO		1
	februari	ov5	Repetitie blok 2 - Middeleeuwen t/m van ver	S	1 lesuur	1
	maart - mei	ov6	Ontwerp maken openbare ruimte/toegepaste kunst/ autonome kunst	PO		1
	maart	ov7	Repetitie blok 3 - Renaissance t/m van ver	S	1 lesuur	1
	juni	ov8	Repetitie blok 4 - Negentiende eeuw t/m van ver	S	1 lesuur	1

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Wiskunde A

Gebruikte leermiddelen:

Kern Wiskunde 4ha boek 1

Kern Wiskunde 4ha boek 2

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Algebra en tellen

Domein D - Verandering

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Algebra en tellen

Domein C - Verbanden

Domein E - Statistiek

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/wiskunde-a-havo>

Wiskunde A

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang	weging SE (%)	herkansbaar	domeincode
LEERJAAR 4 (2024 - 2026)	begin oktober	ov1	H1 Getallen	S	1 lesuur	1		nee	
	half november	ov2	H3 Verbanden	S	1 lesuur	1		nee	
	begin januari	se1/ov3	H2 Data samenvatten/PC	S	1 lesuur	1	5	nee	E1,E2,E3, E4
	maart (repetitieweek)	se2/ov4	H4 Systematisch tellen	S	45 min.	1	5	nee	B3
	half mei	ov5	H5 Machten, exponenten en logartimen	S	1 lesuur	1		nee	
	juni (repetitieweek)	ov6	H6 Verdelingen	S	45 min.	1		nee	

PTA - HAVO 4 en 5 (cohort 2024 -2026)

Wiskunde B

Gebruikte leermiddelen:

Kern Wiskunde 4hb boek 1

Kern Wiskunde 4hb boek 2

Schoolexamen:

Het schoolexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein D - Toegepaste analyse

Centraal Examen:

Het Centraal examen bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Domein A - Vaardigheden

Domein B - Functies, grafieken en vergelijkingen

Domein C - Meetkundige berekeningen

Domein D - Toegepaste analyse

Zie voor meer informatie:

<https://www.examenblad.nl/2026/havo/vakken/exacte-vakken/wiskunde-b-havo>

Wiskunde B

Leerjaar	periode	Naam toets	leerstofomschrijving	toets- vorm	toets- duur	weging overgang
LEERJAAR 4 (2024 - 2025)	begin oktober	ov1	H1 Formules en grafieken	S	1 lesuur	1
	half november	ov2	H2 Functies	S	1 lesuur	1
	begin januari	ov3	H3 Lijnen en cirkels	S	1 lesuur	1
	maart (repetitieweek)	ov4	H4 Afgeleide functie	S	60 min	1
	half mei	ov5	H5 Machten, exponenten en logartimen	S	1 lesuur	1
	juni (repetitieweek)	ov6	H6 Goniometrie	S	60 min	1